

Igazságügyminisztérium
tarsadalmiegyeztetes@im.gov.hu

Tárgy: vélemény A jogi személyek nyilvántartásáról és a A jogi személyek bírósági eljárásairól és végelszámolásáról szóló törvények tervezetéhez

Budapest, 2025. május 7.

Tisztelt Minisztérium!

A hazai civil szervezeti szektor erősítését és fejlesztését támogató szervezetként az alábbi észrevételeket tesszük a tárgyban megjelölt, április 30-án közzétett két törvénytervezetnek kifejezetten az egyesületeket és alapítványokat érintő rendelkezéseihez. A véleményezésre megadott rendkívül szoros – **mindössze négy munkanap** – határidő sajnos csak a legszembeütőbb problémák jelzését teszi lehetővé, de a későbbiekben, amennyiben mód nyílik rá, állunk rendelkezésre további egyeztetésekhez, annak érdekében, hogy valóban ügyfélbarát és a modern elvárásoknak megfelelő jogszabályok szülessenek.

- 1.) A jogi személyek nyilvántartásáról szóló törvény tervezete nem jelöli ki a nyilvántartó hatóságot, hanem a (104. § (3) bekezdés értelmében) azt a kormány rendeletben fogja meghatározni, ami bizonytalanságot teremt, hiszen így könnyen és gyorsan változhat (pl. egy közigazgatási átszervezés esetén) a hatóság személye, nehezítve a jogi személyek alkalmazkodását és a jogkövetést.
- 2.) Az egyesületek és alapítványok esetében a mostani helyzethez képest visszalépést jelent és a korlátozza az egyesülési szabadsághoz való, mindenkit megillető jog gyakorlását a nyilvántartási (és változásbejegyzési) eljárásban előírt kötelező jogi képviselő (28 § (1) bekezdés). Nemzetközi jogi útmutatások szerint *“Amennyiben egy egyesület a jogi személyiség megszerzése érdekében be kívánja jegyeztetni magát, az erre irányuló eljárások nem lehetnek megterhelőek, azoknak egyszerűnek és gyorsnak kell lenniük az eljárás megkönnyítése érdekében.”* (OSCE/ODIHR [Guidelines on the Freedom of Association](#)) Az “ügyvédkényszer” és a velejáró költségek visszatartó erővel hathatnak az egyesülni kívánó polgárokra, ezért **feltétlenül javasoljuk a kötelező jogi képviselő törlését legalább az egyesületek, de lehetőleg az alapítványok esetében is!**
- 3.) Ezzel összefüggésben akadályozhatja az egyesülési jog gyakorlását a nyilvántartásba vételi kérelem hiánypótlás nélküli visszautasítása is, különösen az újbóli benyújtásra rendelkezésre álló rövid határidővel – 5 nap a 43 § szerint. Ez gyakorlatban egyszerű alaki hibák miatt nagyon sok visszautasítást eredményezhet, ami elveheti az egyesülni kívánó polgárok kedvét az eljárás végigvitelétől. Javasoljuk ezért **a hiánypótlás lehetőségének biztosítását egyesületek és alapítványok esetében.**
- 4.) Aggályosnak találjuk továbbá a 30 §-ban előírt, kormányrendeletben szabályozandó kockázatelemzési eljárást – ennek legalább **fő elveit, szempontjait törvényi szinten kellene meghatározni a megfelelő jogbiztonság érdekében.**
- 5.) A tervezet 9§ (3) bekezdéséből nem derül ki egyértelműen, hogy lesz-e a [Civil szervezetek névjegyzékéhez](#) hasonló, bárki által használható, kereshető nyilvános adatbázis (vagy csak kérelemre történik adatszolgáltatás), és ha igen, milyen adattartalommal. A civil szervezeti szektor (sokat emlegetett) átláthatósága érdekében **alapvetően fontos a nyilvános, teljeskörű tartalommal feltöltött adatbázis megtartása.**

6.) A jogi személyek bírósági eljárásairól és végelszámolásról szóló törvény tervezete foglalkozik a közhasznú jogállás kérdéseivel is, amelyeket továbbra is a bíróság jogkörében hagy – érthetetlen azonban minden ilyen eljárás esetében a Fővárosi Törvényszék kijelölése (122 § (19) bekezdés), egyrészt a nagyszámú ügy (jelenleg mintegy 13 ezer közhasznú szervezet létezik), másrészt az eljárások megkettőzése felesleges adminisztratív terhet ró az érintettekre. Javasoljuk ezért a **közhasznú jogállással kapcsolatos eljárásoknak a törvényességi felügyeletet egyébként is ellátó bíróságoknál tartását.**

Végül, az átmeneti rendelkezésekből nem világos, hogy mi történik a létező szervezeteknek a jelenleg a bíróságokon lévő nyilvántartásával, hogyan fognak onnan az adatok a felállítandó új rendszerbe átkerülni. E körben alapvető, hogy az átalakítás ne adjon feladatot, ne jelentsen adminisztratív terhet a már jogszerűen működő szervezeteknek.

Észrevételeink figyelembevételét előre is köszönjük,

üdvözlettel:

Móra Veronika

igazgató

Ökotárs Alapítvány